

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen **vasárnap és csütörtökön.**
Elsőfuztató ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér. Félévre 3 kor. Égész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Harris-ház,
ahová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyitlteri közleményeket
a kiadóhivatal
mérsékelt áron számít fel.

Az ipartörvény revíziója.

A kereskedelmi minisztériumban most dolgoznak az ipartörvény revíziójáról szóló törvényjavaslat tervezetén s mihelyt ismét munkaképessé válik a törvényhozás, a nagy érdekeket felölelő törvényjavaslat az országgyűlés elé fog kerülni.

Egét szükség van már erre a törvényre. A magyar ipar elmaradottsága s különösen az ipari termékek értékesítésének nehézségei főleg a törvény hiányára vezethetők vissza. Mondhatni évtizedek óta nem hoztak nagyobb szabású ipari törvényt, dacára annak, hogy az ország fejlődése, különösen a gyár- ipar terjeszkedése és a munkásviszonyok gyökeres változása, valamint az Ausztriával való vámközösség és a kereskedelmi szerződések ezt már hosszú idő óta sürögösen követelik.

Az új ipartörvénytől sok és hasznos újítást várunk és kívánunk.

Mindenek előtt konzervatívumot a mostanában dúló féktelen szabad versenyvel szemben. A kontárok egész raja elősködik most a magyar kisiparon. Emberek, akiknek fogalma sincsen valamely mesterségről, akik azt soha nem tanulták, maguk mellé vesznek olcsó pénzen valami kitanult legényt s megkapják a hatóságtól az iparigazolványt. Az ilyen ember azután a legpiszkosabb konkurenciát csinálja a tanult iparosnak. Hát miért inaskodott, tanult és küzködött az iparos a képzettségéért, ha a tanulatlan kontár akármikor a nyakára nőhet a törvény túlzott leberálizmusa folytán? Bizony a jelenleginél ebben a tekintetben sokkal célravezetőbb és helyesebb volt a cérendszer, mely a tanulatlan kontárt kizárta az iparosok köréből. Elvárjuk az új törvénytől, hogy véget vessen a méltánytalan állapotnak és szigorúan teljes képesítéshez kösse az iparigazolvány kiadását. Aki nem tanult mesterember, az ne is lehessen mesterember, éppen úgy, amint ügyvéd, tanár, orvos, vagy mérnök nem lehet az, akinek nincsen diplomája. Az iparos számára sem szabad más mértékkel mérni, mint a diplomás ember számára.

Elvárjuk az ipartörvénytől azt is, hogy rendezze az állami, törvényhatósági és községi szállítások dolgát is abban az irányban, hogy a kisiparos, ahol csak lehet, elsőséggel részesüljön a közszállításoknál. Itt is azt tapasztaljuk ugyanis, hogy egyes iparcikkek szállítását vállalkozók nyerik el, akik nem iparosok, ellenben iparosoktól vásárolják a szük-

ségelt cikkeket s miután ők a helyzet urai, kényük, kedvük szerint nyomják az árakat.

A munkás és munkaadó közötti viszony gyökeres rendezését is követeljük. Manapság, mikor országszerte szervezkednek az ipari segédmunkások s a munkaadóval szemben olyan hatalmat képeznek, amelyre mindenképpen számolni kell, a nap nap után szaporodó sztrájkok idején törvényesen kell megállapítani a munkás és munkaadó jogát és kötelességet. Különösen a sztrájkok ügye az, melyet rendezni kell. Sztrájk esetén a mi vidéki iparhatóságaink teljesen tehetetlenül állanak, nem tudják mihez tartani magukat, kapkodnak fűhöz-fához s rendszerint csak elmergecsik a bérharcot. A kereskedelmi miniszter adott ki ugyan már rendeleteket, amely szerint a sztrájkoló munkást nem lehet munkára kényszeríteni. De ezek a rendeletek csak fél munkák. Törvény kell, amely mindenre kiterjeszkedve, egyaránt védje meg a munkás és a munkaadó jogait és érdekeit. Különösen a sztrájk esetére tartalmazzon a törvény félre nem érthető utasításokat az egyeztetési kísérletekre hivatott iparhatóság részére.

A bérfizetés módjaira, a munkás szerződésekre és az akkord-munkára nézve külön-külön paragrafusokra van szükség, továbbá arra, hogy a munkásoknak a munkaadókkal való pörösködése dolgában a lehető legrövidebb idő alatt ítélhessen a bíróság, mert a szegény munkásember nem várhat sokáig a pénzére.

Aztán itt van a munkásvédelem. Ahány bíróság és ahány törvényes fórum van Magyarországon, mindegyik kénye-kedve szerint, különbözőképpen fogja fel a munka közben baleset által sújtott munkás ügyét. S míg az egyik bíróság igazat ad az igaztalan követeléseket támasztó munkásnak, addig a másik a munkaadóval nyeri meg a pört akkor, mikor az igazság a munkás részén van. S így történik azután, hogy ilyen ügyekben az alsóbb és felsőbb bíróságok egymásnak homlokegyenest ellenkező ítéleteket hoznak.

A kötelező munkás-beleset biztosítást is követeljük, akár az ipartörvény keretében, akár azon kívül. E humanus reform, mely a külföld államaiban meg van honosítva, nagy hivatást fog teljesíteni nálunk is.

Ugyancsak kívánjuk a díjtalan állami munkaközvetítést is. A budapesti ingyenes munkaközvetítő elég szépen prosperál s ez biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a vidéki központokban is be fog-

nak válni az ingyenes állami munkaközvetítő.

Üzleti szemle a múlt hétről. Az időjárás a múlt héten nagyjából derült, helyiell közel azonban borús és ködös is volt. A hőmérséklet napközben viszonylag enyhe, az éjjelek azonban hűvösesek. Csapadék szórva-nyosan fordult elő. A mezőgazdasági állapot kedvező. A vízállás alacsony. A külföldön aranylag szintén enyhe és esős idő uralkodott.

A külföldi piacok majd mindegyikén csendes volt a hangulat. A fogalom korlátozott, az irányzat csökkenő. Különösen a tengerentúli piacokról jelentettek lanya hangulatot és az árak fokozatosan 3 cent vesztettek. Erős hozatalok és gyenge kiviteli üzlet, valamint a látható búzakészletek rohamos emelkedése a spekulációt tartós és nagy mérvű lebonyolításra ösztönözte. Csak a hét végével lett az irányzat ismét szilárdabb.

Az angol piacon sem tudott az üzlet a múlt héten fellendülni, a hangulat ugyan- csak csendes volt, a nélkül azonban, hogy az arabban jelentékenyebb változás állott volna be. A német piacokon a hangulat kezdettől ártartó maradt, annál inkább, mert hidegebb időjárás és gyengébb kínálat szilárdítóg hatottak és fedezési vételek eszközöltek; később azonban az irányzat ott is csendes- sebbre fordult. Franciaországban az amerikai állapotok voltak befolyással; az árak csökkenés felé hajlottak, e mellett az üzlet is korlátozott maradt. A többi európai piacokon is gyenge volt a múlt héten az üzleti forgalom és az árak alig tartottak.

Nálunk az irányzat a múlt héten a legtöbb gabonacikkben alig változott; csupán rozs örövendt jó keresletnek, ami az arabban is kifejezésre jutott.

Az elmúlt hét üzleti részleteiről a következőket jelenthetjük:

Búza a múlt hét elején még jó vétellel találkozott és a bővebb kínálat gyors átvételre talált. Ez azonban az első napok után megszűnt, az üzlet csendesre fordult, a forgalom a legszűkebb korlátok közé jutott, ez ezzel egyidejűleg a kínálat is megcsappant; az árak azonban változatlanok maradtak. A hét vége felé a vétellek ismét javult, de azért mérsékelt maradt, mert a mal- mok elegendő nyersarú készlet felett rendelkeztek. Finom búzak egyébként állandóan előnyben részesültek és középminőségű arú is jól tartotta magát. A hét üzlete csendes irányzattal zárult és az egész heti forgalom Budapesten 150000 mázsára tehető.

Rozs továbbra is jó érdeklődéssel találkozott és a kereslet egy a helyi fogyasztás, mint a kivitel részéről állandó maradt. A forgalom így nagyobb mérvet is öltött, mi mellett az előző héthez viszonyítva mintegy 10 fillérel magasabb árakat fizettek. Minő-

ség szerint 6.35—6.45 koronáig tehető az ár középszín fizetésél, budapesti paritásában, míg 3 hónapra 6.52 egy fél korona ár érhető el métermázsánként.

Arpa, takarmánynak és hántolási célokra, jó kereslet mellett, nagybőrára gyárosoknál a teljes előző heti arakon alatt elhelyezést, mi mellett budapesti paritásra 5.50—5.70 koronáig és Kőbányán jó minőségű árúért 6.60—6.85 koronáig fizettek meg métermázsánként. Alomasokon való átvételre csakis erőteljes szemű, tisztavidéki arpa iránt volt érdeklődés, melyek az előző heti változatlan ár érték el.

Zab ugyancsak változatlan maradt és a mérsékelt kínálattal ugyanolyan kereslet állott szemben. Finom árú csak szórványosan fordult elő. Minőség szerint az eladott mintegy 8000 métermázsáért 5.10—5.60 koronáig fizettek.

Tengeri csak gyengén volt forgalomban és csendes irányzatú. Minőség szerint 6.—6.05 koronát fizettek érte Budapesten, kocsira téve. Új tengeriben a forgalom csak gyenge; a kínálat ugyan aránylag csak mérsékelt volt, de hiányzott a megfelelő kereslet is, mert az eddigi elszállított árúk, tekintve az enyhe időjárást, nagybőrára hibás állapotban érkeztek meg. Az árak így inkább valamivel olcsóbbak lettek és Budapestre novemberi szállításra 4.65—4.70, decemberi szállításra 4.84—4.90 koronát fizettek.

Bertalan Lajos.

Szegeden a Tisza-Maros szögén, szemközt a felsővárosi rakodóparttal, a legmagyarabb folyó partján, hónapok előtt egy kőobeliszket állítottak fel. Ezt az obelisket f. hó 15-én, vasárnap egy illusztris társaság, javarészt műszaki emberek, emlékké avatták fel és az emlékezetet hirdető ígék elhangzása közben, fölékesítették a barátság és a munka tisztelencéjé kőszóival.

Sokan tudják, hogy az obeliszk néhai Bertalan Lajos miniszteri osztálytanácsos emléké t hídelti. Am nem valami nagy azoknak a száma, akik tudják: ki volt tulajdonképen Bertalan Lajos.

Pedig erre a kérdésre is nagyon könnyen meg lehet felelni. A munkás, akinek emlékét tiszteljük és barátai, a szegedi tiszparton vasárnap megszentelték, mérnökember volt és nagyon sokat dolgozott. Életének története, a — munka. És semmi több.

Dolgozott lankadatlanul, fáradságot nem ismerve és példáját szolgáltatta annak: mire képes a szorgalmas ember. A munka lélektársa volt és amit ő vaszorgalommal végzett, az valóságilag korszakos alkotás.

A mi társadalomunk általában azt hiszi, hogy csak államférfiak, művészek és tudások mozgatják a haladás keretét. Ebből magyarázható, hogy nem egy ünneplésnek alapjául sokszor nem annyira az eredmények és a tett szolgálatok vétnének, hanem inkább az állás, a rang, melyet az illető betöltött. Azt kevesen veszik észre, hogy az a technikus, aki hideg számításával, józan mennyiségítéssel és fizikai tudásával hegyeket vag keresztül, vad aradatokat szelidít korlatok között: szintén művész, mert hiszen a teremtés munkájában vesz részt, alkot, nemesít, győzedelmeskedik.

Bertalan Lajos, akinek emlékét vasárnap Szegeden ünnepelték, a vízszabályozás terén működött évtizedeken át. Első volt az első közt, mint folyaszabályozó.

Mint ember, pártalan jó kolléga volt. A mérnökök sohasem látták benne a följebbvalókat; szerető jóbarátjuk maradt mindvégig. Innen magyarázható az a bensőszeretet, amely az ő vasárnapi emlékünnepe a legjobban jellemzi. És mert nagyon szerette hivatását: tisztelte is azt mindenképen.

Életrajzi adatai röviden a következőkben foglalhatók össze:

Bertalan Lajos született 1831. június 30-án, a baranyamegyei Beremenden, ahol atyja gazdatiszt volt. A gyermekben már korán mutatkoztak a kiváló tehetség jelei; de viszont szertelen munkaképtessége is, amely ifjú éveiben csaknem az állhatatlanságban, a lazus nyugtalanságban nyilvánult. Ennek tulajdonítható, hogy bár jóesű diák volt, gimnázium tanulmányait több helyen végezte, úgy mint Mohácsban, Eszéken és Pozsonyban. A technikára Bécsbe járt, ott is nyerte el mérnöki oklevelét. 1881-ben részben magánmérnöki irodát vezetett, részben pedig vízszabályozással kereste kenyérét. Ezen időpontig Tecsmegye főmérnöke volt; továbbá résztvett a Temest és a Sebes-Köröst szabályozó társulat munkáiban. Ezen a téren kifejtett értékes műkedését 1881-ben a közlekedésügyi miniszter azzal honorálta, hogy királyi főmérnök nevezte ki és megbízta a tokaji vízszabályozás vezetésével. 1883-ban a közmunkák felügyelője lett a közlekedésügyi minisztériumban. 1887-ben műszaki tanácsosi címet nyert; — majd, amikor az újabb munkafelosztási rend értelmében a vízszabályozási ügyek a földmívelésügyi minisztérium hatáskörébe helyezték át, a Duna-szabályozással bízták meg. 1890-től számítva az országos vízépítészeti hivatalt vezette és 1891-ben miniszteri osztálytanácsos lett.

Ebből a rövid életrajzi vázlatból hiányoznak az intim jellemzések, amelyek talán más esetben el nem engedhetők, ha az egész embert meg akarjuk ismertetni. Itt azonban ezekre kiterjeszkedni fölöslegcsnek tetszik. Hiszen ebből az életrajzból, mely a stagnálás nélkül való munkakedv körülírása, világosan látszik egy rendkívül hivatás szerető szakember józan életfelfogása, nemes törekvése, soha nem lankadó, életcélnak egyedül a hivatással való hite — és ezekből kifolyólag az is, hogy igazán dolgozott, mert az igazi munka eredmény és elismerés nélkül nem maradhat.

Igy hát a vasárnapi szegedi ünnep a munka apoteózis volt, — megfelelő méltánylása Bertalan érdemeinek.

Szerető kollégái, akiknek adakozásából létesült az a munka-szimbólumát helyesen kifejező, tömör, szürke köemlék, — az ő emlékének felidézésekor bizonyára nem gondoltak másra, mint egy kedélyes és szorgalmas mérnökre, amint saros csizmában járja végig az átázott töltest és biztatja a kubikosokat; aki már hajnalban talpon van, késő este fejezi be a külső munkát, hogy éjszaka rajzoljon, számoljon, meg írjon... de még mindezeket fölül arra is jut ideje, hogy baráti körben néhány vidám órát is eltöltson.

És hogy így gondoltak rá, az bizony nagyon jól eshetett a Bertalan Lajos lelkeinek, aki látatlan bizonyára ott volt az ő barátai által emlékének szentelt ünnepen és gondos technikus — szemmel vizsgálta talán: micsoda kőből is van az az ő emlékoszlopa, — és hogy nem verték-e túlságos költségekbe magukat, annak a felállításával az ő jóbarátai.

A Bertalan emlék vasárnapi felavató ünnepélyén részt vett a Tisza mentének csaknem minden vízszabályozással foglalkozó mérnöke és a vízszabályozó társulatok is, melyek közül a Körös-Tisza-Marosi ármentesítő társulatot a kegyeletes szép ünnepen Fekete Márton kir. tanács főigazgató és Káló Gyula főmérnök képviselték.

Az ünnepség az emlékoszlopnál vasárnap déli 12 órakor kezdődött és sorrendje a következő volt.

Ünnepi beszéd, tartotta Miklós Ödön. Az emlékmű keletkezésének története; előadta Rókö Iván.

Ezután a felsőtorontali ármentesítő társulat elnöke: Zombori Rónay Jenő avatva az emlékművet.

Szeged város nevében Tóth Pál dr. főjegyző mondott ünnepi beszédet.

Természetes, hogy az ünnepség alkalmakor számos feliratos szalagú koszorúval díszítették fel, az elhunyt kegyeletes szeretettel emlékező pályatársak és jóbarátok az érdemes férfú emlékoszlopat.

Ujdonságok

Szentes, 1903. november 19.

— Erzsébet királynő emlékezete. Magyarország Nagyasszonyának, az oly tragikus halált halt, megdicsőült Erzsébet királynő emlékeztetének — ünnepet szentel ma délelőtti 10 órakor Erzsébet napján — a helybeli állami főgimnázium. Az ünnepségen való részvételre a közönséget is meghívja ezennel az igazgatóság.

— Hieronymi miniszter és a Duna-Tisza közti csatorna. Mindenki, aki a Duna-Tisza közötti hajózható csatorna létesítése érdekében néhány év óta folyó országos mozgalom figyelemmel kíséri, tudni fogja, hogy e csatorna létesítése eszméjének alig van az országban egy-egy lelkesebb, mondhatni fanatikusabb híve, mint Hieronymi Károly, az új kereskedelemügyi miniszter és igazán várjuk, hogy az új miniszter az első alkalommal meg fogja ragadni ezen általa szerető gonddal ápolat eszmének a homlokterébe talársa. Ebben a várakozásunkban nem is csalatkozunk meg, mert ime Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter, a Szathmáron most tartott programbeszédében kifejtve egyebek közt az ő munkaprogramját is, egyik első feladataul jelezte e csatorna-építési terv megvalósítását.

— Újabb téli mezőgazdasági tanfolyam. A hmvásárhelyi földműves iskolánál, 1904. évi január és február hónapokban, tehát két havi időtartamra újabb mezőgazdasági ingyenes tanfolyam nyílik meg kiscsárdák és általában a mezőgazdaságban foglalkozó egyének számára. Erre az újabb két havi mezőgazdasági tanfolyamra a jelentkezések már megkezdődtek és jelentkezhet a benne való részvétel iránt minden mezőgazda vagy mezőgazdasággal foglalkozó egyén. Nemcsak a tanfolyam ingyenes, de ezenfölül annak halgatói, akik gyakorlati és elméleti oktatásban részesülnek és egyes háziipari foglalkozásokra is kiképezetnek, ingyenes teljes ellátást is kapnak, mosással együtt az intézetben. Aki e téli mezőgazdasági tanfolyamban résztvenni kívánna, jelentkezzenek mielőbb szóval, vagy írásban a vásárhelyi földművesiskola igazgatóságánál s jelentkezésükhöz csatolják erkölcsi bizonyítványukat is. A téli tanfolyam 1904. január 1-én kezdődik, amikor az arra jelentkezettek pontosan kötelesek az iskolában megjelenni.

— Leszúrta a felesége, meg a fia. Sötét családí de máról értesít bennünket dorozsmai állandó udasónk. Szógi Antal 51 éves göböljáró lakost vérebén fekvé, eszméletlen állapotban találtak a dorozsmai tanyák között, felholtra dermedve a fagyos őszi éjszakában. Földműves munkások akadtak rá a szerencsétlenre, akik a hajnal szükiüetben a napi munkához siettek; trálán nem is vették volna észre az arokan fekvő embert, ha szivükben nem markol fájdalmas hörgése. Költögeték, névén szótottak, de nem kaptak választ. Két munkás arokan a vállára emelte és bevitte a közeli dorozsmai kápolna harangzójának a hajlékába, onn ébresztgették, míg végre nagynehezen feléscmúlt. Réumtlen tekintetű szét akkor a szerencsétlen ember; nem tudta, hová is kerül. Nagynehezen aztán megoidozott a beszéde és borzasztó volt hallani is, amit elmondott. Keserves könyhullatás közt beszélt, hogy a fia meg a felesége támadtak rá orozva, hirt a pusztán és hasztalan kiáltott segítségért, — messzi voltak a tanyaházak, nem jut odáig a szó — így teljesen védelenül volt kiszolgáltatva az anyjával szövetségzett fiú ördögi kegyetlenkedésének. Térdre rogyott előtűk, úgy kérelte

őket, hogy ne bántsak: de azok nekietek és addig szukálták késeikkel — számos mely sebet ejtve testén, — míg eszméletét veszve, öszerogyott. — A borrasztó eset elmondása úgy felizgatta a szerencsétlent, hogy újból eszméletét veszítette. Alig akarták hinni a szavait mélyen megdöbbenve hallgató egyszerű emberek, hogy elbeszélése való igaz legyen. Arra gondoltak, hogy talán valaki más kegyetlenkedett így a szegény emberen, aki seblizában nem is tudja, mit beszél. Mert bizony alig hihető az, amit Szógi Antal elmondott. De ha mégis igaz lenne, akkor ő a legszerencsétlenebb emberek egyike a világon. Szógi Antal egyelőre a harangozó házában apojik, de olyan válságos az állapot, hogy halála minden percben bekövetkezhet. A dorozsmai csendőrség ebben a megdöbbenő ügyben a legerélyesebb vizsgálatot indította meg.

— **Iskolahiány vármegyénkben.** Ahogy ezt már lapunk előző számában érintettük, vármegyénk új tanfelügyelője: Scossa Dezso, a közigazgatási bizottság múlt szombati ülésén szomorú képet vázolta vármegyénk népoktatásügyének, melynek kórságos állapota sürgős orvoslást követel. A tanfelügyelő által előterjesztett adatok szerint, dacára annak, hogy Tergin a Gyul dr. volt tanfelügyelő fáradhatatlan buzgalma meghíromszorozta megyénkben a népiskolák és néptanítók számát, még ma is 11671 gyermek nincs beiskolázva, nagyrészt azért, mert kevés az iskolák száma. A bajon — a tanfelügyelő szerint — csak 100 új népiszkola felállításával lehetne segíteni. Ennek a nagyaidozattal járó munkának a teljesítésére pedig, — mint a tanfelügyelő helyesen mondja — nemcsak az összes iskolafentartóknak, s a társadalomnak fokozott mérvű közrehatása szükséges, hanem szükséges az állam legmesszebb menő támogatása is. Mert azt, hogy a tankötelesek 42 százaléka iskolakerülő, csak a nagymérvű szegénység és a szükséges iskolafentartó anyag hiánya mentheti. A népoktatásnak vármegyénkben szomorú viszonyaira mutat az a jelenség is, hogy alig néhány kúszánkben van gazdasági ismétő iskola, holott ennek már minden községben meg kellene lenni. Hát bizony ezek mind olyan dolgok, melyek csak a szocializmust növelik és amelyek a népevelés érdekében hova előbb segíteni kell!

— **Elrabolta a menyasszonya gyűrűjét.** Egy elvete múlt legény nagy fufanggal híresen rablótamadasnak híret kaptuk Tömörkényről, ahol f. hó 13-án minden különös tekintőre nélkül egy bannabazsuzs legény állított be Venyolcz Melon korcsmájába és kerekén kijelentette, hogy ő a korcsmáros Mari leányának a kezét jótt megkérni. Ön-magától csak annyit mondott, hogy most szabadult ki a katonáéktól, miután 3 évet Gállicuban eltöltött. A szöveg a kérésre nem nyilatkoztaq mindjárt, hanem cbedre marasztaltak a csinos külsejű jó modoru kérőt. Aztán dolguk után látták, a korcsmáros betért az ivóba, a felesége kifordult a konyhába, a fiatalokat magukra hagyaék. A gyűrű mentek f. a szűlék, a fiatal ember kézen fogta a leányt és elkezdett újajval babrálni. Egyszerre megáldt a tekintete a leány kezén lévő opálkőcs arany gyűrűn. — Ejnye de szép gyűrűje van, Mariska; azőt és megragadva a leány kezét, lehúzta úgy a gyűrűt, melylyel nyomban meg is ugrott, magára hagyán a leányt, aki meglepetésből alig volt képes magához térni. — A kórmor legény létét most erélyesen kutatja a csendőrség.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Domkos Elek volt vármegyei közpántári elnököt, aki a vármegyei számvénységk államosítása óta a szentesi m. kir. állampántárhoz, volt szolgálettételre beoszáva, ugyanezen hivatalhoz, a X. a rangosztály 3-ik fokozá-

tába, a rendes törzsfizetéssel és 600 korona pótdíjjal, adóhivatali segédé névezte ki.

— **A Tiszába ugrott.** A f. hó 15 én Vass Sándor alsóréti lakos egy kötőt, egy pár papucst és egy fekete téli kendőt talalt a kistiszai sziget közelében, a víz balpartján és e tárgyakat azzal vitte be a kapitányságra, hogy azok tulajdonosa, az ő menyének állítása szerint egy hibás szemű leány, aki akkor éjjel a Szamosközi féle tanyán halt meg, bizonyosan beleugrott a Tiszába. — Ugyanaznap Komendát Bálint halász is jelentést tett a kapitányságon, hogy a fent említett tárgyaknak a Tiszaparton történt megtalálásáról hírt kapva, ő a jelzett helyen horgaggal kutatni kezdte a folyómedret és tényleg ki is horgászott egy ismeretlen női hullát, melyet anyja segítségével sikerült a partra vinnie. A hulla agnoskálásakor abban Tóth Rozália Vass Lajosné IV. tized 95. szám alatti lakosa a 19 éves nővérére, Tóth Eszterre ismert, aki — szerinte — bizonyosan azon való elkeseredésében emészttette el az életét, hogy majdnem állandóan kórházakban kellett lennie gyógyíthatatlan szembaja miatt. A hullaszemle megállapította azt is, hogy azon kórelőzések semmi nyoma nem észlelhető. Így az öngyilkosság szinte bizonyossággal lévén megállapítható, a hulla felboncolását is mellőzték.

— **Pályázatok a megyében.** Herglöz István dr., a tiszáninneni járás főszolgabírája, a járasa több községben üresedésben lévő hivatali állásokra hírdet most pályázatot a vármegye hivatalos lapjában. Nevezetesen üresedésben van Horgoson az 1000 korona évi fizetéssel és 60 korona úti általnyonnal javadalmazott adónyilvántartó állás, melyre csak jegyzői oklevéllel bírói egyén pályázhat. A pályázás határideje, december 15-ke. Üresedésben van Algyó községben a 800 korona évi fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állás, melynek elnyeréséért csak a középiskola 6-ik osztályát sikeresen végzett egyének pályázhatnak. Pályázati határidő f. hó 19-ike. És üresedésben van a 800 korona fizetéssel, 300 korona lakbérrel és a szabálytalanul megállapított húszszemleddel évezetével egybekötött állatorvosi állás Horgoson, amelyre csak okleveles állatorvosok pályázhatnak. Pályázati határidő december 15-ke. Mindezen állásokra nézve a pályázati kérvények, a fent jelzett határidőre, a nevezett főszolgabíróhoz, Kiskundorozsmára címzetten és kellően felszerelve küldendőek be.

— **Halálozások.** Mindszentről írják lapunknak, hogy ott Schönfeld Márton volt tekintélyes polgár s a várm. törvényhatósági bizottság volt tagja, aki a mindszenti ellenzéknek egyik buzgó vezetője is volt, f. hó 13-án, 64 éves korában meghalt. — Szentesen a főgimnáziumnak volt gyásza a héten. Az intézet egyik I. osztályú növendéke, a 11 éves Novák Jani Novák Ferencné mindszenti lakos fia halt meg f. hó 16-án, hosszas betegkedés után. Temetése tegnap délelőtt volt Mindszentben.

— **Háziipari akció Csongrádon.** Csongrádról jelentik tudósítók: Tasnady Imre járási főszolgabíró, Csató Zsigmond dr. főispán fölhívására tiztagú bizottság szervezett a háziiparnak a csongrádi nép között való előmozdítására. A bizottság már legközelebb megkezdte működését.

— **Gyilkossággal gyanúsítva.** Kószó Sándor meg Széll Antal tápéi magyarok összekülönböztek. A szóvita hevében Kószó bosszút ilhegve férmédt rá az ellenfelére:

— Megállj, majd megjártod e még. Te ütötted agyon Bali Jóska!

Ez szörnyű vad volt. Bali Jóska, a falu ismert gazdája már évek előtt elúnt Tápérol és azóta nyoma veszett. Akkor a királyi ügyészség is relytelyesnek találta az eltűnést és nyomoztatott, de Bali Jóska nem került elő. Annál nagyobb feltűnést keltett faluszerte, hogy Kószó most felderítette a rejtélyt: Bálint agyonította a barátja, Széll Antal. A gyanúsított ember nem hagyta ezt magán szaradni, pórt indított becsületért címén Kószó ellen s az érdekes ügyben Szegeden f. hó 17-én volt a tárgyalás. Vádolt elismerte, hogy tényleg ő hangoztatta a gyilkosság vádját és fogadkozott erősen, hogy azt be is bizonyítja. A bizonyítást azonban a bíróság nem engedte meg és Kószót 4 napi fogságra ítélte, ami ellen az elítélt föllebbezett.

— **A haldokló kívánsága.** Grecco Pálné szentesi asszony, aki hosszú időn át betegeskedett, a napokban végét érezvén közeledni, az ágya köré sereglett rokonok jelentéltében meghagyta férjének, hogy temetésére Almasi László mindszenti kantort hívja meg, a kantori teendőik végzésére. A haldokló kívánságát Grecco Pal, ahogy a halálest bekövetkezett, tényleg teljesítette is és így a temetésen, mely f. hó 17-én délután volt a kiséri gyászhatól, tényleg Almasi László mindszenti kantor énekelt, akinek szép, szabatos énekelődása nagyon megteztett a nagyszámú gyászoló gyülekezetnek.

— **Legényharc Kisteleken.** Véres legényharc híret kapta f. hó 14-én, a szegedi kir. ügyészség Kistelekről. A hivatalos híradás szerint, a jelzett napon Neuman Mór kisteleki korcsmárosnál véres csatározás folyt le. Együtt mulattak a korcsmában Török Ferenc, Bérés Ferenc és István, Domanićs Lajos és Patáki Mihály. Mulats közben aztán összeszólalkoztak a magyarok és botokra, bicikara kapva, úgy helybeuhagyták egymást, hogy töböt közülük úgy kellett, eszméletlen állapotban, a harc teréről elszállítani. Az ügyészség a harcias magyarok ellen megindította a vizsgálatot.

— **Elfogott tolvaj.** Kistelek községnek — úgy látszik — ismét feltámad a régi vesztett rossz híre, mert újból bő anyagot szolgált a szegedi büntető törvényszéknek és gondoskodik róla, hogy annak bírai soha ne legyenek munka nélkül. A tolvajok jésztó módon szaporodnak el ismét az utóbbi időben Kisteleken. F. hó 16-án is szállítottak be egyet az ügyészséghez. A neve Zsóka János és a f. hó 16-én éjjel törté fel Posta István kisteleki lakos barát melyből ágyneműket emelt el. Éppen be akart nyitni zakmányával a saját kapuját, mikor a cirkáló csendőrök nyakon csípték, letartóztatták és másnap Szegedre beszállították.

Irodalom.

A **• Vasárnapi Ujság •** november 15-iki száma 25 képpel s a következő tartalommal jelent meg: **• A Ház elnöke •** (Perczel Desző arcképevel). — **• Epilogus •** Költemény Szabolcska Mihálytól. — **• Regénytárs •** **• Anasztás •** Regény, írta ifj. Koranyi Frigyes (Goró Lajos rajzaival). — **• A tudós családja •** Spanyol regény (képekkel). — **• A cimborák •** Elbeszélés. Írta Gorkij Maxim. Oroszból fordította Ambrózios Desző. — **• Pettenkofen •** (képekkel a Nemzeti Szalon kiállításából). — **• Jantjék Matyas várlatai •** (képekkel). — **• Deák Ferenc levele Koszák •** **• Pesti Hírlap •** -járól. — **• Deák Ferenc ajánlat levele •** Eötvös Károly gyűjtéményéből. — **• Gódf Bethlen Gergely •** arcképpel és képpel szemlékék felvázolt ünnepélyéről). — **• Anonymus szobor •** (képpel LigetiMiklós szobornéve után). — **• Borchgrevink •** Karsten dalsarki kutató-utazó • (arcképpel és képekkel Borchgrevink utazásából). — **• Az olasz királyi pár •** Párisban (képpel). — **• Salamon Ödön •** (arcképpel). — **• Az olasz pénzügyminiszter öngyilkossága •** (arcképpel). — **• Egy kétemeletes ház veszedelme •** Budapestben (képekkel az Orecy-ház beomlásáról). — **• Halálhíradás az állatoknál •** Irodalom és művészet, Köz-

intézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb., rendes heti rovatok.

A »Vasárnapi Újság« előfizetési ára negyedére négy kor. »Politikai Újdonságokkal« és »Világkróniká«-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-u. 4. al) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Népmű« a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félfévre 2 korona a 40 fillér.

Vasúti-menetrend.

Ervényes 1903. október 1-től.

Szentes - Szolnok - Budapest:

Szentesről indul 5 óra 55 perc reggel, 11 óra 16 perc délelőtt, 6 órákor este.

Tökérről indul 6 óra 29 perc reggel, 11 óra 52 perc délelőtt, 6 óra 32 perc este.

Ksztrmártonból 7 óra 11 perc délelőtt 12 óra 38 perc délután, 7 óra 22 perc este.

Tiszaföldváról 8 óra 1 perc d. e. 1 óra 38 perc d. u., 8 óra 14 perc este.

Pusztatanyórról 9 óra 5 perc d. e. 2 óra 42 p. d. u. 9 óra 19 perc este.

Szajórlól indul 9 óra 35 perc d. e. 3 óra 2 perc délután, 9 óra 41 perc este.

Szolokra érkezik 10 órákor délelőtt, 3 óra 28 perc délután, 10 óra 6 perc este.

Budapestre érkezik 1 óra 10 perc d. u. 6 óra 40 perc este, 5 órákor reggel.

Budapest - Szolnok - Szentes:

Budapestről indul 10 órákor éjjel, 8 óra 10 p. reggel, 2 óra 15 perc délután.

Szolnokról indul 3 óra 21 perc éjjel, 11 óra 31 perc délelőtt, 4 óra 48 perc délután.

Szajórlól indul 3 óra 52 perc éjjel, 12 óra 3 perc délután, 5 óra 18 perc délután.

Pusztatanyórról indul 4 óra 16 perc reggel, 12 óra 24 perc délután, 5 óra 36 perc délután.

Tiszaföldváról indul 5 óra 50 perc reggel, 1 47 perc délután, 6 óra 42 perc éjjel.

Kunsztrmártonból 7 óra reggel, 2 óra 58 p. délután, 7 óra 33 perc éjjel.

Tökérről indul 7 óra 30 perc reggel, 3 óra 30 perc délután, 8 órákor este.

Szentesre érkezik 8 óra 4 perc reggel, 4 óra 1 perc délután, 8 óra 50 perc éjjel.

Szentes - Hmvásárhely - Szeged:

Szentesről indul 4 óra 47 perc éjjel 8 óra 24 perc délelőtt 5 óra 39 perc délután

Szegvárról indul 5 óra 10 perc éjjel, 8 óra 48 perc délelőtt, 6 óra 10 perc délután.

Mindszentről indul 5 óra 48 perc éjjel, 9 óra 24 perc délelőtt, 6 óra 46 perc délután.

Hódmezővásárhelyre érkezik 6 óra 40 perc reggel, 10 óra 15 p. délelőtt, 7 ó. 39 p. este.

Szegedre érkezik 7 óra 55 perc reggel, 11 óra 17 perc délelőtt, 10 óra 55 perc este.

Szeged - Hmvásárhely - Szentes:

Szegedről indul 3 óra 30 perc éjjel, 2 óra 40 perc délután, 7 óra 20 perc este.

Hm.-Vásárhelyről indul 7 óra 22 reggel, 3 óra 50 perc délután, 8 óra 36 perc este.

Mindszentről indul 8 óra 26 perc reggel, 4 óra 54 perc délután, 9 óra 40 perc este

Szegvárról indul 8 óra 50 perc reggel, 5 óra 19 perc délután, 10 óra 3 perc este.

Szentesre érkezik: 9 óra 10 perc reggel, 5 óra 38 perc délután, 10 óra 28 perc este.

Budapest - Fegyváza - Csongrád:

Budapestről indul 8 óra 30 perc reggel 2 óra 30 perc délután.

Fegyvázáról indul 12 óra 25 perc délután, 5 30 perc délután.

Gátérről indul 12 óra 51 perc délután, 5 óra 58 perc délután.

Könyaszékről indul 1 óra 8 perc délután, 6 óra 16 perc este.

Csongrádra érkezik 1 óra 25 perc délután, 6 33 perc este

Csongrád - Fegyváza - Budapest:

Csongrádról indul 9 óra 15 perc reggel, 1 óra 50 perc délután

Könyaszékről indul 9 óra 33 perc reggel, 2 óra 7 perc délután.

Gátérről indul 9 óra 56 perc reggel, 2 óra 27 perc délután.

Fegyvázára érkezik 10 óra 20 perc délelőtt 2 óra 50 perc délután.

Budapestre érkezik 1 óra 25 perc délután, 7 óra 10 perc este.

Felöltszerkesztő: BÀNFAI LAJOS.

Társzerkesztő: MATÉFFY LÁSZLÓ

Kiadóulajdonos »Szentes és Vidéke« könyvnyomda

Eladó ház

Érsek Imre I. 698. számú háza olcsón kedvező feltételek mellett eladó.

Eladó akáczfák.

Özv. Dr. Borotvás Dezsőné úrnőnek fábiáni és fertői tanyáján nagyobb mennyiségű akáczfái vannak lábon eladók. — Ertekezhezni hétköznapokon 3 I Fábiban íj. Balogi Imrével.

Sok pénzt!

100 koronáig kereshetnek havonként minden állású egyének, tisztességesen (melékkeresetnek is).

Közlebbit »Reell 71« alatt a Merkur hirdetési osztályánál, Stuttgart. Bergstrasse.

52—30

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszert, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte irnak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vastag könyvet együtt, postaszállítmánykért, jól becsomagolva. A legcsudálatosabb csodagyógyyszer ez, mely már ezeket megmentett, akik ljúkori kicsapongások folytán erejüket vesztették vagy ezenközben betegeskedtek szereztek. Ez ökből elhatározta az intézet, mindenkinek — aki kéri — egy csomag gyógyszert magyarázó könyvecskével díjtalanul küldeni. E házi szerrel otthon gyógyítható a baj és minden, aki ljúkori kicsapongások folytán nemi bajokban, szellemi-nyegességben vagy chronikus betegségekben szenved otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek erősítésre szorulnak csudás és eredménytel gyógyítja meg az évek óta állandóan betegket is. Öregket és ifjak irhatnak, az alatt jelzett címen a »State Medical Institute«-nek, honnan a próbacsomagot címünkre azonnal megküldik. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógykezeltetésük végett otthonukat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmutatja, milyen könnyen lehet e borzalmas betegségek-től otthon is gyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt. Minderki, bárholon magyarul is írhat a gyógyszerért, amire a legnagyobb diszkriót mellett díjtalanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarázó könyvet együtt. Irjon tehát — akinek kell — mindeki azonnal. A küldemény olyan szépen van csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. A levelet így kell megcímezni: State Medical Institute 6901 Elektron Building. Fort Wayne, Ind. Amerika és minden level portamentesen küldendő.

Legnagyobb nyeresémet
600000 márka

Szerencsés jelentés!

A nyeresémekért az állam szavatol.

Meghívás a Hamburg állam által biztosított

nagy pénzsorsjáték nyeresemény esélyeiben való részvételre, amelynél
10 millió 856.562 márkát okvetlenül nyerni kell.

Ez előnyös pénzsorsjáték főnyereseményei a következők: a lehető legnagyobb nyeresemény a legzserencsésebb esetben 600000 márka.

1 jutalom	a 300000 márka	1 nyeresemény	a 40000 márka
1	200000	4	30000
1	50000	5	20000
1	45000	3	15000
2	40000	16	10000
1	35000	40	5000
1	30000	100	3000
1 nyeresemény	100000	160	2000
1	80000	619	1000
1	60000	812	400
1	50000	75	300

A sorsjáték, mely 7 osztályból áll, összesen 111000 sorsjegyből áll, melyekre 53795 nyeresemény és 8 jutalom esik úgy hogy csaknem fele a sorsjegyeknek biztosan nyer.

A legmagasabb nyeresemény az I. osztályban, a legzserencsésebb esetben 500000 márka, mely a II. osztályban 55000, a III-ban 60000, a IV-ben 70000, a V-ikben 75000 a VI-ikben 80000 és a VII-ikben 600000 márka.

Az első osztályra, melynek húzása hatóságilag van megállapítva, a sorsjegyek ára: **Egész eredeti sorsjegy csak 7 korona. Fél-sorsjegy csak 3.50 korona. Negyed sorsjegy csak 1.75 korona.**

A következő osztályok betétei, valamint a pontos nyereseményjegyzék az állami címerrel ellátott hivatalos sorsolási tervezetből látható, melyet kívánatra ingyen és bérmentve előre megküldök.

A résztvevők mindegyike a húzás után azonnal megkapja tőlem, külön felszólítás nélkül, a hivatalos sorsolási jegyzéket.

A nyereseménypénzek kifizetését és széküldését az érdekeltekhez azonnal közvetlenül és titoktartás mellett eszközölöm.

Megrendeléseket postautalványon vagy utánvétellel kérek. 18—8

A húzások közélégése folytán forduljon tehát megrendelésével azonnal, de legkésőbb tolyó évi november 21-ig bizalommal **Heckscher Samuel sen banküzletéhez, Hamburgban.**